

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

Εισαγωγικά

Μεγάλο μέρος της εισαγωγής αντλείται από το *Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Λογοτεχνίας*¹

1. Η διάρθρωση του Α.Π. Λογοτεχνίας ακολουθεί, στις γενικές του γραμμές, τον ισχύοντα διαχωρισμό σε τρεις κύριες βαθμίδες: Δημοτική Εκπαίδευση – Γυμνασιακή Εκπαίδευση – Λυκειακή Εκπαίδευση. Το Γυμνάσιο είναι μέσος – και γι' αυτό κρίσιμος – πυλώνας. Θα πρέπει να αξιοποιεί και τη γνώση που αποκτήθηκε στο Δημοτικό και να προετοιμάζει για το Λύκειο. Έτσι, η κατανομή της διδακτικής ύλης γίνεται και εδώ σε θεματικές ενότητες που συνεχίζουν ή και συμπληρώνουν τις αντίστοιχες του Δημοτικού. Στη Γυμνασιακή Εκπαίδευση ωστόσο αποδίδεται μεγαλύτερη έμφαση στη θεωρία δηλαδή τον γραμματικό και γραμματολογικό «κώδικα» της λογοτεχνίας σε ισότιμη σύζευξη με το αξιακό περιεχόμενο και τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης.
2. Σε ό,τι αφορά τη μεθόδευση της διδασκαλίας είναι σαφές, από την παρουσίαση των θεμάτων, ότι δίνεται έμφαση: (α) στη **σύγκριση** των κειμένων με γνώμονα το σχήμα «παλαιό / σύγχρονο», ώστε να καταδειχθεί η ιστορικότητα και η διαχρονική εξέλιξη των θεμάτων («τόπων») και τρόπων της λογοτεχνικής δημιουργίας, αλλά και η διαλογική σχέση που αναπτύσσουν τα κείμενα γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα ή «σύνδεσμο»: (β) στο **άνοιγμα** της διδασκαλίας σε κείμενα που ανήκουν όχι στενά στην ελληνική παράδοση, αλλά στην ευρύτερη πνευματική παράδοση της οποίας η ελληνική αποτελεί αναπόσπαστο μέλος (την όμορη: της Μεσογείου και των Βαλκανίων, αλλά και τη συνολικότερη ευρωπαϊκή), καθώς και σε διαθεματικές συναρτήσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπου κρίνεται απαραίτητο, για την εμπάθυνση της διδασκαλίας: (γ) στην **επικαιροποίηση** των θεμάτων: η σκοπιά που επιλέγεται, για την εκκίνηση και την κατάληξη του προβληματισμού, είναι αυτή της σύγχρονης εποχής, ακριβώς γιατί είναι η πιο οικεία και ενδιαφέρει πιο άμεσα τους μαθητές.
3. Τα πλαίσια μάθησης καθορίζουν τα πυρηνικά κείμενα τα οποία είναι κοινά για όλα τα σχολεία. Επισημαίνεται, ωστόσο, πως συνεχίζεται η διδακτική πρακτική της συνανάγνωσης / συνεξέτασης των κειμένων, σύμφωνα με την οποία ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ελεύθερα τα συνεξεταζόμενα κείμενα, τα οποία αποτελούν το 50% των διδασκόμενων σε κάθε τάξη λογοτεχνικών κειμένων.
4. Στην αντιστοίχιση περιλαμβάνονται δείκτες λογοτεχνικού γραμματισμού, αξιακού περιεχομένου και βασικών ικανοτήτων διά βίου μάθησης. Νοείται ότι η προτεινόμενη αντιστοίχιση θα πρέπει να αξιοποιείται σε συνδυασμό με το ολοκληρωμένο αρχείο δεικτών επιτυχίας και επάρκειας, δεδομένου ότι η αντιστοίχιση που προτείνεται εδώ δεν είναι απόλυτα δεσμευτική, αλλά υποβοηθητική για τον σχεδιασμό του μαθήματος.

¹ <https://archeia.moec.gov.cy/mc/2/logotechnia.pdf>

5. Η υλοποίηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας μεθοδεύεται μέσω: α) της συνανάγνωσης κάθε ενός από τα πυρηνικά κείμενα με ένα συνεξεταζόμενο λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο επιλέγει ο διδάσκων/η διδάσκουσα, με κριτήρια που καθορίζονται στις οδηγίες διδασκαλίας και αξιολόγησης του μαθήματος· και β) της συνεξέτασης μορφής και περιεχομένου.
6. Ο λογοτεχνικός γραμματισμός και οι συναφείς δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αποτελούν σημαντική παράμετρο της διδασκαλίας, χωρίς ωστόσο να συνιστούν αυτοσκοπό. Εξίσου σημαντικές παράμετροι είναι και το αξιακό περιεχόμενο, οι βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης καθώς και η αισθητική απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου.
7. Ως εκ τούτου, προτείνεται να αποδίδεται στη διδασκαλία ισοζυγισμένη έμφαση τόσο στο αξιακό περιεχόμενο όσο και στον λογοτεχνικό γραμματισμό, με αξιοποίηση του βιωματικού στοιχείου, της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας και της συστηματικής καλλιέργειας των ικανοτήτων της διά βίου μάθησης.
8. Να αποδίδεται έμφαση στην επαγωγική και συνδυαστική σύζευξη του λογοτεχνικού γραμματισμού με τον αξιακό κώδικα των κειμένων, καθώς και με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης. Νοείται ότι οι δείκτες βασικών ικανοτήτων διά βίου μάθησης υλοποιούνται συστηματικά και σπειροειδώς σε όλα τα μαθήματα, με επιλογή της κατάλληλης κάθε φορά ικανότητας και του συναφούς δείκτη, ανάλογα με το εκάστοτε διδασκόμενο λογοτεχνικό κείμενο.
9. Να αναδεικνύεται η λογοτεχνικότητα των κειμένων. Περαιτέρω, να αποφεύγεται η προσέγγισή τους ως αναφορικών / πληροφοριακών κειμένων.
10. Η αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης των δεικτών να γίνεται με ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας και με εφαρμογή των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης και της διαμορφωτικής αξιολόγησης.
11. Μέσω της σπειροειδούς διάταξης των δεικτών να επιδιώκεται η εμπέδωση, καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων και στάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον παιδευτικό χαρακτήρα του μαθήματος.
12. Για τον σχεδιασμό του μαθήματος να αξιοποιούνται: α) οι ενδεικτικές διδακτικές/μεθοδολογικές εισηγήσεις που παρατίθενται στο αρχείο «Δείκτες επιτυχίας και επάρκειας Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου», β) το *Βιβλίο εκπαιδευτικού*, γ) το Διδακτικό και Υποστηρικτικό Υλικό που βρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο του μαθήματος της Λογοτεχνίας: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/>, δ) καθώς και άλλες έγκυρες και αξιόπιστες μελέτες.
13. Για τα στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού να αξιοποιείται το υλικό που βρίσκεται αναρτημένο στον σύνδεσμο: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechnikos-grammatismos>, όπως επίσης ο Πολυμεσικός Οδηγός για τη Λογοτεχνία και την Ανάγνωση (<https://selidodeiktes.greek-language.gr/>) και άλλα έγκυρα βιβλία αναφοράς.

Για τη **θεματική διάρθρωση** του μαθήματος της Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου προτείνονται οι ακόλουθες ενότητες:

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ - «ΜΕΤΑΙΧΜΙΑΚΗ» ΒΑΘΜΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΑΞΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ		
	1	2	3
Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	Οικουμενικές αξίες και λογοτεχνία	Ο τόπος μου και οι άνθρωποι	Λογοτεχνία και Εφηβεία

	(ανθρώπινα δικαιώματα και αξίες του «ενεργού πολίτη»)	(Λογοτεχνία και τοπική Ιστορία - κοινωνία)	
αντιστοίχιση με ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ		Και τα τρία θέματα εντάσσονται, υπό την ευρεία έννοια, στον θεματικό άξονα: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ και ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ [η σχέση με τον Άλλο και με τον Εαυτό]	
ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	<p>> εξέταση λογοτεχνικών κειμένων, σε αναγκαία διαθεματική συνάρτηση με την Πολιτική Αγωγή, για να αναδειχθεί</p> <ul style="list-style-type: none"> • η «φυσική» έδραση αλλά και η ιστορικότητα (σχετικότητα ανά εποχή) θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως η ελευθερία, η ειρήνη, η δικαιοσύνη, η δημοκρατία, το δικαίωμα της ζωής, της μόρφωσης, η ισονομία και η ισοπολιτεία, η κοινωνική αλληλεγγύη αλλά και το δικαίωμα στη διαμαρτυρία, ο σεβασμός του «διαφορετικού» (με βάση το φύλο, το χρώμα, τη θρησκεία, την κοινωνική θέση κ.λπ.), ώστε να γίνει αντιληπτό στους μαθητές ότι τα ιδεώδη αυτά δεν είναι δεδομένα και αυτονόητα, αλλά απαιτούν την αγωνιστική εγρήγορση και το δημοκρατικό ήθος του «ενεργού πολίτη» για να κατακτηθούν και να διαφυλαχθούν	<ul style="list-style-type: none"> • έμφαση στο γεωφυσικό, βιοφυσικό και ανθρωπογεωγραφικό περιβάλλον του «κόσμου της Κύπρου» • αναφορές στη λαϊκή παράδοση του νησιού, την ιστορία και τους εθνικούς αγώνες, τη θρησκευτική ζωή, τα σύγχρονα προβλήματα και την κοινωνική ζωή και δράση	<p>> ευρύ φάσμα κειμένων από τη σύγχρονη & παλαιότερη λογοτεχνία, ελληνική και ει δυνατόν ξένη, με έμφαση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στον «κόσμο του εφήβου» και στα σημερινά προβλήματα της νέας γενιάς • στο αξιακό σύστημα των μεγαλύτερων και των νεότερων («χάσμα γενεών») • στον μεταϊχμιακό ου-τόπο ανάμεσα στην παιδικότητα και την ενηλικίωση: «κρίση της εφηβείας» και συγκρότηση ταυτότητας (αυτοσυνειδησίας) στο μυθιστόρημα «της εφηβείας» ή «μαθητείας»: πορτρέτα εφήβων στον δρόμο προς την ενηλικίωση <p>> εν δυνάμει σύνδεση με την Ψυχολογία (ειδικά «του εφήβου»)</p>

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (3 περίοδοι ανά βδομάδα)	76 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.
Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ (3 περίοδοι ανά βδομάδα)	74 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.

ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Α΄ τετράμηνο

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**Α. ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ – ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ**

Θέλει αρετήν και τόλμην η Ελευθερία...

- Διονύσιος Σολωμός, *Ελεύθεροι πολιορκημένοι*. «Η νύχτα της Εξόδου», (σχεδιάσμα β΄ και σχεδιάσμα γ΄)

Β. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ, ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

- Σωτήρης Δημητρίου, «Το ποταμάκι με τους γυρίνους»

Γ. ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΙΔΑΝΙΚΑ

- Μίλτος Σαχτούρης, «Το ψωμί»

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

- Στρατηγού Μακρυγιάννη, *Απομνημονεύματα* [«Είμαστε στο εμείς...»], [«Η απάντηση στον Δεριγνό»]

Β' τετράμηνο**Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ**

Για τους αγνοούμενους/το θέμα της ευθύνης

- Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Παιδί με μια φωτογραφία»
- Κώστας Μόντης, *Κλειστές πόρτες* (απόσπασμα)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΕΙΑ**Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ**

- Χαλίλ Γκιμπράν, *Ο Προφήτης* (απόσπασμα)

ΠΟΡΤΡΕΤΑ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ

Η ερωτική αφύπνιση και η συγκρότηση ταυτότητας

- Ηλ. Βενέζης, «Ο κνηγός με τα κίτρινα άστρα» (*Αιολική γη*)

Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ Διδακτέα
Διονύσιος Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i> «Η νύχτα της Εξόδου» (σχεδιάσματα β' και γ') (σ. 21)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που μιλάει». • Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση παραδειγμάτων στην ποίηση της «φωνής που μιλάει» ως «ποιητικού εγώ» ή «ποιητικού υποκειμένου» • η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνυποδηλώσεις (πέρα από την κυριολεκτική)

Δ. Σολωμός, <i>Ελεύθεροι πολιορκημένοι</i> (συνέχεια)		<ul style="list-style-type: none"> • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none"> • σχήματα λόγου: σημασιολογικά (παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία, συνεκδοχή) και συντακτικά (παραλληλισμός, σχήμα χιαστό, σχήμα κύκλου, υπερβατό)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	<ul style="list-style-type: none"> • ποίηση: διάκριση ανάμεσα στον <i>διδασκτικό</i> ή <i>επικόηρωικό</i> χαρακτήρα της ποίησης «του εμείς» και στον <i>λυρικό</i> χαρακτήρα της ποίησης «του εγώ»
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	<ul style="list-style-type: none"> • ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση σύζευξης/σύγκλισης των λογοτεχνικών κειμένων, όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (π.χ. θέατρο, μουσική, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος) • αξιοποίηση γνώσεων από άλλα διδακτικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων
<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> • θεμελιώδεις αξίες και δικαιώματα του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη), μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, με απότερο στόχο τη διαμόρφωση κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς	
Σωτήρης Δημητρίου, <i>«Το ποταμάκι με τους γυρίνους»</i> (σ.56)	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν επεισόδια ή σκηνές σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • διαχωρισμός και παρουσίαση επεισοδίων ή σκηνών σε ένα αφηγηματικό κείμενο

Σ. Δημητρίου, «Το ποταμάκι με τους γυρίνους» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν το γεγονός ότι στα λογοτεχνικά κείμενα η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας.	<ul style="list-style-type: none"> • τι είναι πλοκή και τρόποι εξέλιξής της. Η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας (αναχρονίες, «παράλληλες» ιστορίες, εγκιβωτισμένες αφηγήσεις)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν το αντικείμενο του αφηγείσθαι – το πρόσωπο και το πράγμα – που καθορίζει και τον τύπο της αφήγησης.	<ul style="list-style-type: none"> • διάκριση του προσώπου για το οποίο γίνεται λόγος στα κείμενα: πρωτοπρόσωπη αφήγηση («ομοδιηγητική» ή «αυτοδιηγητική»), τριτοπρόσωπη αφήγηση («ετεροδιηγητική») • διάκριση, αντιστοίχως, του πράγματος που αποτελεί αντικείμενο της αφήγησης: αφήγηση γεγονότων ή αφήγηση σκέψεων-συναισθημάτων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ξεχωρίζουν τις βασικές λειτουργίες σε ένα αφηγηματικό κείμενο (ποιος «βλέπει», ποιος «μιλάει», τι «λέει», πώς το «λέει») και να είναι σε θέση να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων και του περιεχομένου σε κάθε αφήγημα.	<ul style="list-style-type: none"> • εστίαση (ποιος «βλέπει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και συναφείς τρόποι εστίασης: «μηδενική» εστίαση (=παντογνώστης αφηγητής), «εσωτερική» εστίαση, πολλαπλή εστίαση • φωνή (ποιος «μιλάει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και τρόποι απόδοσης του λόγου: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος, ελεύθερος πλάγιος λόγος (ο λόγος του προσώπου ακούγεται μέσω του αφηγητή) • πώς αφηγείται γεγονότα ή εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα (στη δεύτερη περίπτωση ο τύπος λόγου είναι, συχνά, ο εσωτερικός μονόλογος ή ο ελεύθερος πλάγιος λόγος)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τη μη γραμμικότητα του αφηγηματικού χρόνου και τη σημασία των αναχρονιών (ο αφηγηματικός χρόνος δεν είναι πάντοτε γραμμικός).	<ul style="list-style-type: none"> • αναγνώριση και παρουσίαση στα κείμενα της διαφοράς ανάμεσα σε «χρόνο της δράσης» - «χρόνο της αφήγησης» • παρουσίαση αφηγηματικών τεχνικών που συνδέονται

Σ. Δημητρίου, «Το ποταμάκι με τους γυρίνους» (συνέχεια)		<p>με τον χρόνο, είτε «της δράσης» (επιτάχυνση, επιβράδυνση, επαναληπτικότητα) είτε «της αφήγησης» (αναδρομική αφήγηση, προοικονομία, «πάγωμα» του χρόνου)</p> <ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση παραδειγμάτων σε λογοτεχνικά αφηγήματα με εστίαση σε θέματα αφηγηματικού χρόνου
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν τις ικανότητες εποικοδομητικής συνεργασίας με άλλους και της διαχείρισης της διαδικασίας της μάθησης.	<ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση των κωδίκων συμπεριφοράς και επικοινωνίας που προβάλλονται στα λογοτεχνικά κείμενα • σεβασμός της διαφορετικότητας των άλλων και των αναγκών τους • προθυμία συμβιβασμού και υπέρβασης των προκαταλήψεων· δεξιότητες διά βίου μάθησης:<ul style="list-style-type: none"> - εφαρμογή προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών της ζωής σε νέα περιβάλλοντα - ανάπτυξη περιέργειας για την αναζήτηση νέων ευκαιριών μάθησης και ανάπτυξης - γνώση στρατηγικών μάθησης (αρχή: μαθαίνω πώς να μαθαίνω), οργάνωση διαδικασίας μάθησης
Μίλτος Σαχτούρης, «Το ψωμί», (σ.71)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που μιλάει».	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση παραδειγμάτων στην ποίηση της «φωνής που μιλάει» ως «ποιητικού εγώ» ή «ποιητικού υποκειμένου»
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> • η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνυποδηλώσεις

Μίλτος Σαχτούρης, «Το ψωμί» (συνέχεια)		(πέρα από την κυριολεκτική) • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none"> • σχήματα λόγου: σημασιολογικά (παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία, συνεκδοχή) και συντακτικά (παραλληλισμός, σχήμα χιαστό, σχήμα κύκλου, υπερβατό)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	<ul style="list-style-type: none"> • ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης των αλλαγών που προκαλούνται από τη δραστηριότητα του ανθρώπου και την ευθύνη του ως μεμονωμένου πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> • ανάπτυξη ενδιαφέροντος για μείζονα παγκόσμια προβλήματα/ζητήματα και ο ρόλος του πολίτη
Στρατηγού Μακρυγιάννη, <i>Απομνημονεύματα</i> [«Είμαστε στο εμείς...»], [«Η απάντηση στον Δεριγνύ»], (σ.93)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων.	<ul style="list-style-type: none"> • είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) • άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	<ul style="list-style-type: none"> • αφήγηση: διάκριση αντίστοιχων χαρακτηριστικών στην αφήγηση «του εμείς» και «του εγώ»
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται	<ul style="list-style-type: none"> • ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο

Μακρυγιάννης, <i>Απομνημονεύματα</i> (συνέχεια)	σε αυτά.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν την ικανότητα να ενεργούν ως υπεύθυνοι πολίτες.	<ul style="list-style-type: none"> • αποτελεσματική συνδιαλλαγή με άλλους σε θέματα κοινού ή δημόσιου ενδιαφέροντος • διαμόρφωση υπεύθυνης και εποικοδομητικής στάσης στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
Λογοτεχνικό βιβλίο	<ul style="list-style-type: none"> • Αφιερώνονται έξι (6) διδακτικές περίοδοι κατά το Α΄ τετράμηνο, με βάση τις οδηγίες για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου (Βλ. <i>Η λέσχη ανάγνωσης στη Λογοτεχνία Γυμνασίου και στη Λογοτεχνία Προσανατολισμού – Εμβάθυνσης Λυκείου «Λογοτεχνικό εργαστήριο – οι μαθητές ως συναναγνώστες»</i>): https://sch.cy/sch/278/synoptikes_odigies_didaskalias_logotechnikou_vivliou_gym_lyk.pdf	

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Παιδί με μια φωτογραφία», (σ.115)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που μιλάει».	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση παραδειγμάτων στην ποίηση της «φωνής που μιλάει» ως «ποιητικού εγώ» ή «ποιητικού υποκειμένου»
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> • η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνυποδηλώσεις (πέρα από την κυριολεκτική) • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος

Κ. Χαραλαμπίδης, «Παιδί με μια φωτογραφία» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none"> • σχήματα λόγου: σημασιολογικά (παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία, συνεκδοχή) και συντακτικά (παραλληλισμός, σχήμα χιαστό, σχήμα κύκλου, υπερβατό)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου.	<ul style="list-style-type: none"> • εντοπισμός των γλωσσικών και υφολογικών γνωρισμάτων, καθώς και των τεχνικών (αφηγηματικών – ποιητικών) των κειμένων • σχολιασμός της νοηματικής και αισθητικής λειτουργίας των στοιχείων αυτών
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά	<ul style="list-style-type: none"> • ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών, των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	<ul style="list-style-type: none"> • σύλληψη νοήματος/νοημάτων • επεξήγηση, ανεύρεση «κρυμμένων» νοημάτων, διασαφήνιση / σχολιασμός λέξεων, φράσεων, χωρίων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> • θεμελιώδεις αξίες και δικαιώματα του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη), μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς

Κώστας Μόντης <i>Κλειστές πόρτες</i> (απόσπασμα) (σ.123)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν το γεγονός ότι στα λογοτεχνικά κείμενα η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας.	<ul style="list-style-type: none"> • διαχωρισμός και παρουσίαση επεισοδίων ή σκηνών σε ένα αφηγηματικό κείμενο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν επεισόδια ή σκηνές σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	<ul style="list-style-type: none"> • τι είναι πλοκή και τρόποι εξέλιξής της. Η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας (αναχρονίες, «παράλληλες» ιστορίες, εγκιβωτισμένες αφηγήσεις)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν το <i>αντικείμενο του αφηγείσθαι</i> – το <i>πρόσωπο</i> και το <i>πράγμα</i> – που καθορίζει και τον τύπο της αφήγησης.	<ul style="list-style-type: none"> • διάκριση του προσώπου για το οποίο γίνεται λόγος στα κείμενα: πρωτοπρόσωπη αφήγηση («ομοδιηγητική» ή «αυτοδιηγητική»), τριτοπρόσωπη αφήγηση («ετεροδιηγητική») • διάκριση, αντιστοίχως, του πράγματος που αποτελεί αντικείμενο της αφήγησης: αφήγηση γεγονότων ή αφήγηση σκέψεων-συναισθημάτων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ξεχωρίζουν τις βασικές λειτουργίες σε ένα αφηγηματικό κείμενο (ποιος «βλέπει», ποιος «μιλάει», τι «λέει», πώς το «λέει») και να είναι σε θέση να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων και του περιεχομένου σε κάθε αφήγημα.	<ul style="list-style-type: none"> • εστίαση (ποιος «βλέπει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και συναφείς τρόποι εστίασης: «μηδενική» εστίαση (=παντογνώστης αφηγητής), «εσωτερική» εστίαση, πολλαπλή εστίαση • φωνή (ποιος «μιλάει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και τρόποι απόδοσης του λόγου: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος, ελεύθερος πλάγιος λόγος (ο λόγος του προσώπου ακούγεται μέσω του αφηγητή) • πώς αφηγείται γεγονότα ή εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα (στη δεύτερη περίπτωση ο τύπος λόγου είναι, συχνά, ο εσωτερικός μονόλογος ή ο ελεύθερος πλάγιος λόγος)

Κ. Μόντης, <i>Κλειστές πόρτες</i> (απόσπασμα) (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	<ul style="list-style-type: none"> • ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ασκούνται στη <i>δημιουργική γραφή</i> αξιολογώντας το αισθητικό αποτέλεσμα με συγκεκριμένα κριτήρια: αντιστοιχία με τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών και βαθμός πρωτοτυπίας (σύνθεση στίχων, συγγραφή μύθων και διηγημάτων, μεταγραφή μιας ιστορίας σε ποίημα και αντίστροφα).	<ul style="list-style-type: none"> • γνωρίσματα και συμβάσεις των λογοτεχνικών γενών ή και ειδών (δημοτικό τραγούδι, έμμετρη και μοντέρνα ποίηση, μύθος, παραμύθι, διήγημα) • προετοιμασία για συμμετοχή σε μαθητικούς λογοτεχνικούς διαγωνισμούς
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	<ul style="list-style-type: none"> • θεμελιώδεις αξίες και δικαιώματα του ανθρώπου (ελευθερία, ειρήνη, ισότητα, δικαιοσύνη), μέσα από λογοτεχνικά κείμενα, με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση κοινωνικά υπεύθυνης στάσης και αγωνιστικής συμπεριφοράς
Χαλίλ Γκιμπράν, <i>Ο Προφήτης</i> (απόσπασμα), (σ.154)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που μιλάει».	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση παραδειγμάτων στην ποίηση της «φωνής που μιλάει» ως «ποιητικού εγώ» ή «ποιητικού υποκειμένου»
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	<ul style="list-style-type: none"> • η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία των λέξεων ως συμβόλων • το ποιητικό σύμβολο ως εμπλουτισμένο γλωσσικό σημείο με μεταφορικές σημασίες / συνυποδηλώσεις (πέρα από την κυριολεκτική) • η συγκινησιακή αλληλουχία των λέξεων από την οποία προκύπτει το «νόημα» ενός ποιήματος

Χ. Γκιμπράν, <i>Ο Προφήτης</i> (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά σχήματα λόγου της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	<ul style="list-style-type: none"> • σχήματα λόγου: σημασιολογικά (παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, μετωνυμία, συνεκδοχή) και συντακτικά (παραλληλισμός, σχήμα χιαστό, σχήμα κύκλου, υπερβατό)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα.	<ul style="list-style-type: none"> • χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων • θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τον κόσμο των μικρών και τον κόσμο των μεγάλων και να τους αντιπαραβάλλουν: σχέσεις/αντιθέσεις της παιδικής και της ενήλικης ματιάς.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στην παιδική και την ενήλικη αντίληψη του κόσμου • αντιπαραβολή της σχολικής ζωής σήμερα με παλαιότερες μορφές σχολικής ζωής • παρουσίαση διλημάτων ή προβληματισμών που ανακύπτουν κατά την εφηβεία και αποτελούν μέρος της διαδικασίας για τη συγκρότηση ταυτότητας, στον δρόμο προς την ενηλικίωση
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα να ενεργούν ως υπεύθυνοι πολίτες.	<ul style="list-style-type: none"> • αποτελεσματική συνδιαλλαγή με άλλους σε θέματα κοινού ή δημόσιου ενδιαφέροντος • διαμόρφωση υπεύθυνης και εποικοδομητικής στάσης στη βάση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ηλίας Βενέζης, «Ο κυνηγός με τα κίτρινα άστρα» (σσ. 222-227)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου.	<ul style="list-style-type: none"> • τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το εγώ του αφηγητή, το εσύ του αποδέκτη, το πρόσωπο για το οποίο γίνεται λόγος • τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: ιστορία, πλοκή, επεισόδια (της «δράσης»), μοτίβα που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντοπίζουν επεισόδια ή σκηνές σε ένα αφηγηματικό κείμενο. Να κατανοούν το γεγονός ότι στα λογοτεχνικά κείμενα η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας.	<ul style="list-style-type: none"> • διαχωρισμός και παρουσίαση επεισοδίων ή σκηνών σε ένα αφηγηματικό κείμενο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν το αντικείμενο του αφηγείσθαι – το πρόσωπο και το πράγμα – που καθορίζει και τον τύπο της αφήγησης.	<ul style="list-style-type: none"> • διάκριση του προσώπου για το οποίο γίνεται λόγος στα κείμενα: πρωτοπρόσωπη αφήγηση («ομοδιηγητική» ή «αυτοδιηγητική»), τριτοπρόσωπη αφήγηση («ετεροδιηγητική») • διάκριση, αντιστοίχως, του πράγματος που αποτελεί αντικείμενο της αφήγησης: αφήγηση γεγονότων ή αφήγηση σκέψεων-συναισθημάτων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ξεχωρίζουν τις βασικές λειτουργίες σε ένα αφηγηματικό κείμενο (ποιος «βλέπει», ποιος «μιλάει», τι «λέει», πώς το «λέει») και να είναι σε θέση να διακρίνουν τους κύριους τρόπους εστίασης και απόδοσης του λόγου των προσώπων και του περιεχομένου σε κάθε αφήγηση.	<ul style="list-style-type: none"> • εστίαση (ποιος «βλέπει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και συναφείς τρόποι εστίασης: «μηδενική» εστίαση (=παντογνώστης αφηγητής), «εσωτερική» εστίαση, πολλαπλή εστίαση • φωνή (ποιος «μιλάει»: ο αφηγητής ή τα πρόσωπα) και τρόποι απόδοσης του λόγου: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος, ελεύθερος πλάγιος λόγος (ο λόγος του προσώπου ακούγεται μέσω του αφηγητή)

Ηλίας Βενέζης, «Ο κυνηγός με τα κίτρινα άστρα» (συνέχεια)		<ul style="list-style-type: none"> • πώς αφηγείται γεγονότα ή εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα (στη δεύτερη περίπτωση ο τύπος λόγου είναι, συχνά, ο εσωτερικός μονόλογος ή ο ελεύθερος πλάγιος λόγος)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών, των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	<ul style="list-style-type: none"> • αναδιήγηση περιεχομένου • προφορική και γραπτή διατύπωση απόψεων και επιχειρημάτων, δημιουργική γραφή και λογοτεχνική δημιουργία
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τον κόσμο των μικρών και τον κόσμο των μεγάλων και να τους αντιπαραβάλλουν: σχέσεις/αντιθέσεις της παιδικής και της ενήλικης ματιάς.	<ul style="list-style-type: none"> • παρουσίαση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στην παιδική και την ενήλικη αντίληψη του κόσμου • παρουσίαση διλημάτων ή προβληματισμών που ανακύπτουν κατά την εφηβεία και αποτελούν μέρος της διαδικασίας για τη συγκρότηση ταυτότητας, στον δρόμο προς την ενηλικίωση
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας.	<ul style="list-style-type: none"> • η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξή του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο • σύγχρονα οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής
Λογοτεχνικό βιβλίο	<ul style="list-style-type: none"> • Αφιερώνονται έξι (6) διδακτικές περίοδοι κατά το Β΄ τετράμηνο, με βάση τις οδηγίες για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου (Βλ. <i>Η λέσχη ανάγνωσης στη Λογοτεχνία Γυμνασίου και στη Λογοτεχνία Προσανατολισμού – Εμβάθυνσης Λυκείου «Λογοτεχνικό εργαστήριο – οι μαθητές ως συναναγνώστες»</i>): https://sch.cy/sm/278/synoptikes_odigies_didaskalias_logotechnikou_vivliou_gym_lyk.pdf	